Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 8 czerwca 2017 r.[1]

Odesłanie prejudycjalne — Artykuł 56 TFUE — Artykuł 36 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym — Przepisy podatkowe — Podatek dochodowy — Zwolnienie podatkowe dla odsetek wypłacanych przez banki spełniające określone przesłanki ustawowe — Dyskryminacja pośrednia — Banki z siedzibą w Belgii oraz banki z siedzibą w innym państwie członkowskim

W sprawie C-580/15

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling te Brugge (sąd pierwszej instancji dla Flandrii Zachodniej, wydział w Brugii, Belgia) postanowieniem z dnia 28 października 2015 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 9 listopada 2015 r., w postępowaniu:

Maria Eugenia Van der Weegen,

Miguel Juan Van der Weegen,

Anna Pot,

działająca w charakterze następcy prawnego zmarłego Johannesa Van der Weegena,

Anna Pot

przeciwko

Belgische Staat,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: J.L. da Cruz Vilaça, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego piątej izby, M. Berger (sprawozdawca), A. Borg Barthet i F. Biltgen, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 września 2016 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu M.E. Van der Weegen, M. Van der Weegena oraz A. Pot przez C. Hendrickx oraz M. Vandendijka, advocaten,

1 — Język postępowania: niderlandzki.

— w imieniu rządu belgijskiego przez J.C. Halleux oraz M. Jacobs, działających charakterze pełnomocników, wspieranych przez eksperta S. D'Aloię,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez W. Roelsa, działającego w charakterze pełnomocnika,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 56 i 63 TFUE, a także art. 36 i 40 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3, zwanego dalej „porozumieniem EOG").

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Marią Eugenią Van der Weegen, Miguelem Juanem Van der Weegenem, Anną Pot, działającą w charakterze następcy prawnego Johannesa Van der Weegena, i Anną Pot a Belgische Staat (państwem belgijskim) dotyczącego odmowy skorzystania ze zwolnienia podatkowego w odniesieniu do wynagrodzenia depozytu oszczędnościowego w innym niż Królestwo Belgii państwie członkowskim.

Prawo belgijskie

3 Artykuł 21 Wetboek van de inkomstenbelastingen (kodeksu podatków dochodowych, zwanego dalej „WIB 1992"), w brzmieniu obowiązującym w roku podatkowym 2010 (w odniesieniu do dochodów uzyskanych w roku 2009), przewidywał:

„Dochody z kapitałów pieniężnych i majątku ruchomego nie obejmują:

[…]

5 pierwszej transzy w wysokości 1730 [EUR] (przed indeksacją kwota 1250 [EUR]) rocznie dochodów z depozytów oszczędnościowych otrzymanych, bez zastrzeżenia terminu lub możliwości wypowiedzenia, przez instytucje kredytowe mające siedzibę w Belgii i uregulowane Wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen [ustawą z dnia 22 marca 1993 r. w sprawie statusu i kontroli instytucji kredytowych], pod warunkiem że:

— depozyty te spełniają kryteria ustalone przez króla zgodnie z opinią komisji ds. bankowości, finansów i ubezpieczeń […], w odniesieniu do waluty, w jakiej są one wyrażone, w odniesieniu do warunków i sposobów wycofywania depozytów i pobierania środków z tych depozytów oraz w odniesieniu do struktury, poziomu i sposobu obliczania ich wynagrodzenia,

[…]".

4 W wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., Komisja/Belgia (C-383/10, EU:C:2013:364), Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przepis ten narusza art. 56 TFUE oraz art. 36 porozumienia EOG.

5 Artykuł 170 Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen (ustawy z dnia 25 kwietnia 2014 r. ustanawiającej inne przepisy, *Moniteur belge* z dnia 7 maja 2014 r., s. 36946, zwanej dalej „ustawą z dnia 25 kwietnia 2014 r.") nadał art. 21 pkt 5 WIB 1992 następujące brzmienie:

„Dochody z kapitałów pieniężnych i majątku ruchomego nie obejmują:

[…]

5 pierwszej transzy w wysokości 1 250 EUR (kwota nieindeksowana) rocznie dochodów z depozytów oszczędnościowych otrzymanych, bez zastrzeżenia terminu lub możliwości wypowiedzenia, przez instytucje kredytowe wymienione w art. 56 § 2 pkt 2, pod warunkiem że:

— depozyty te spełniają ponadto kryteria ustalone przez króla zgodnie z opinią belgijskiego banku narodowego i urzędu ds. usług i rynków finansowych, dla ich poszczególnych zakresów kompetencji, w odniesieniu do waluty, w jakiej są one wyrażone, w odniesieniu do warunków i sposobów wycofywania depozytów i pobierania środków z tych depozytów oraz w odniesieniu do struktury, poziomu i sposobu obliczania ich wynagrodzenia, albo – w przypadku depozytów, które zostały przyjęte przez instytucje kredytowe z siedzibą w innym państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego – depozyty te spełniają analogiczne warunki, które zostały ustalone przez porównywalne właściwe organy innego państwa członkowskiego;

[…]".

6 Uzasadnienie nowelizacji art. 21 pkt 5 WIB 1992 stanowi:

„Warunki powinny być analogiczne, co oznacza przede wszystkim, że depozyty oszczędnościowe muszą podlegać tym samym warunkom, co podstawowe warunki wymienione w art. 21 pkt 5 WIB 1992; ponadto powinny one spełniać kryteria zdefiniowane przez władze publiczne w danym państwie członkowskim w odniesieniu do waluty, w jakiej są wyrażone, warunków i sposobów wycofywania i pobierania środków z tych depozytów oraz struktury, poziomu i sposobu obliczania ich wynagrodzenia. Kryteria te powinny odpowiadać kryteriom obowiązującym w Belgii. Oznacza to, że nawet jeśli nie są identyczne, powinny one mieć porównywalny zakres […]".

7 Koninklijk Besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelasting 1992 (królewskie rozporządzenie wykonawcze z dnia 27 sierpnia 1993 r. do kodeksu podatków dochodowych z 1992 r., *Moniteur belge* z dnia 13 września 1993 r., s. 20096), zmienione rozporządzeniem królewskim z dnia 7 grudnia 2008 r. (*Moniteur belge* z dnia 22 grudnia 2008 r., s. 67513) (zwane dalej „KB/WIB 92"), przewiduje dodatkowe kryteria, jakim muszą odpowiadać depozyty oszczędnościowe, o których mowa w art. 21 pkt 5 WIB 1992, aby mogły one korzystać z zastosowania tego artykułu.

8 Artykuł 2 KB/WIB 92 stanowi:

„Do celów stosowania art. 21 pkt 5 [WIB 1992] depozyty oszczędnościowe, o których mowa w tym artykule, muszą ponadto spełniać następujące kryteria:

1 depozyty oszczędnościowe mają być wyrażone w euro;

2 z depozytów oszczędnościowych możliwe jest dokonanie wypłat, bezpośrednio lub w związku z rachunkiem bieżącym, wyłącznie do celów następujących transakcji:
a) wykupu w gotówce;
b) przelewu lub płatności, niemających charakteru stałego zlecenia, na rachunek otwarty na nazwisko właściciela depozytu oszczędnościowego;

c) przelewu na depozyt oszczędnościowy otwarty w tej samej instytucji na nazwisko współmałżonka lub krewnego co najwyżej drugiego stopnia będącego właścicielem depozytu oszczędnościowego;

[…]

3 warunki wycofania powinny przewidywać po stronie instytucji przyjmującej depozyt możliwość uzależnienia wypłat od zachowania pięciodniowego terminu wypowiedzenia (liczonego w dniach kalendarzowych), jeżeli przekraczają one 1250 [EUR], oraz ograniczenia ich do kwoty w wysokości 2500 [EUR] na pół miesiąca;

4 a) wynagrodzenie depozytów oszczędnościowych obejmuje obowiązkowo i wyłącznie:

— podstawowe odsetki; oraz

— premię za kontynuację;

b) podstawowe odsetki oraz premia za kontynuację są obliczane zgodnie z roczną stopą procentową.

Odsetki podstawowe dla depozytów są naliczane najpóźniej od dnia kalendarzowego następującego po dniu kalendarzowym wpłaty i przestają być naliczane od dnia kalendarzowego wycofania.

Wpłaty i wycofania dokonane tego samego dnia są potrącane do celów obliczania odsetek podstawowych i premii za kontynuację.

Kwota odsetek podstawowych jest doliczana do depozytów oszczędnościowych jeden raz w roku kalendarzowym, tak aby, na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego, odsetki podstawowe zostały naliczone od dnia 1 stycznia danego roku.

Nie można naliczać odsetek od salda ujemnego wobec właściciela depozytu oszczędnościowego.

Premia za kontynuację jest przyznawana depozytom, które pozostają na tym samym rachunku przez okres 12 kolejnych miesięcy.

W przypadku przelewu z jednego depozytu oszczędnościowego na inny depozyt oszczędnościowy otwarty dla tej samej osoby w tej samej instytucji, nie na zasadzie stałego zlecenia, okres naliczania premii za kontynuację pierwszego depozytu oszczędnościowego zostaje zachowany, pod warunkiem że kwota przelewu wynosi co najmniej 500 [EUR], a odnośny właściciel depozytu nie dokonał już trzech tego rodzaju przelewów z tego samego depozytu oszczędnościowego w ciągu jednego roku kalendarzowego […].

c) stopa odsetek podstawowych naliczanych przez instytucję w stosunku do posiadanych w niej depozytów oszczędnościowych nie może przekraczać wyższej z dwóch następujących wartości stóp odsetek:

— 3%;

— stopy podstawowych operacji refinansujących Europejskiego Banku Centralnego obowiązującej w okresie dziesięciu miesięcy poprzedzających bieżący semestr kalendarzowy.

Wzrost stopy odsetek podstawowych obowiązuje przez okres co najmniej trzech miesięcy z wyjątkiem przypadku obniżenia stopy podstawowej operacji refinansujących Europejskiego Banku Centralnego.

Z zastrzeżeniem lit. e) poniżej, stopa premii za kontynuację nie może:

— przekraczać 50% maksymalnej stopy odsetek podstawowych, o której mowa w akapicie pierwszym. Jeżeli ta stopa procentowa nie odpowiada wielokrotności dziesiętnej części procenta, maksymalna stopa premii za kontynuację jest zaokrąglana do niższej dziesiątej części procenta;

— być niższa od 25% oferowanej stopy odsetek podstawowych. Jeżeli ta stopa procentowa nie odpowiada wielokrotności dziesiętnej części procenta, minimalna stopa procentowa premii za kontynuację jest zaokrąglana do niższej dziesiątej części procenta;

d) w danym momencie do depozytu oszczędnościowego znajduje zastosowanie jedna stopa odsetek podstawowych;

e) premia za kontynuację przyznawana w danym momencie jest taka sama dla nowych wkładów oraz dla depozytów oszczędnościowych, dla których rozpoczął bieg okres naliczania premii za kontynuację. Z zastrzeżeniem pkt 4 lit. b) akapit siódmy, premia za kontynuację obowiązująca w chwili wpłaty lub na początku nowego okresu kontynuacji znajduje zastosowanie przez cały okres kontynuacji;

5 instytucja przyjmująca depozyt bada, czy limit przewidziany w art. 21 pkt 5 WIB 1992 został osiągnięty, za każdym razem gdy naliczane zostają odsetki podstawowe i premia za kontynuację, uwzględniając w tym celu wszystkie udostępnione kwoty w okresie rozliczeniowym".

9 W związku z tym opublikowany został ogólnik administracyjny AAFisc nr 22/2014 (nr Ci.RH.231/633.479) z dnia 12 czerwca 2014 r., który w pkt 2, zatytułowanym „Wymogi znajdujące zastosowanie wobec depozytów oszczędnościowych objętych zwolnieniem", przewiduje:

„4. Zgodnie z art. 21 pkt 5 WIB 1992 […] zagraniczne depozyty oszczędnościowe muszą spełniać wymogi określone przez ustawodawcę (lub właściwy organ wykonawczy w celu wykonania ustawy podatkowej) i które były uprzednio przedmiotem opinii organów o funkcji podobnej do narodowego banku Belgii i urzędu nadzoru usług finansowych i rynku finansowego.

5. Ponadto wymogi te są analogiczne względem wymogów zdefiniowanych w art. 2 KB/WIB 92 w odniesieniu do:

— waluty, w której są wyrażone;

— warunków i sposobów wycofywania i pobierania środków;

— struktury, poziomu i sposobu obliczania ich wynagrodzenia.

W zakresie szczegółowych wymogów należy odnieść się do wspomnianego art. 2 KB/WIB 92 […]".

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

10 Johannes Van der Weegen i Anna Pot posiadali w odniesieniu do lat podatkowych 2010–2013 pięć depozytów oszczędnościowych w instytucjach finansowych z siedzibą w innym niż Królestwo Belgii państwie członkowskim. Wnieśli oni o przyznanie im zwolnienia podatkowego przewidzianego w art. 21 pkt 5 WIB 1992, zmienionego ustawą z dnia 25 kwietnia 2014 r.

11 Z uwagi na fakt, że żadna z tych instytucji finansowych nie mogła poświadczyć, że posiadane w nich depozyty oszczędnościowe spełniały przesłanki analogiczne do tych mających zastosowanie w odniesieniu do belgijskich regulowanych depozytów oszczędnościowych, a w szczególności

przesłanek dotyczących odsetek podstawowych i premii za kontynuację, belgijskie organy podatkowe odmówiły możliwości zastosowania zwolnienia podatkowego względem dochodów pochodzących z tych depozytów oszczędnościowych.

12 Johannes Van der Weegen i Anna Pot zaskarżyli tę decyzję do sądu odsyłającego, który zastanawia się nad zgodnością art. 21 pkt 5 WIB 1992, zmienionego ustawą z dnia 25 kwietnia 2014 r., z prawem Unii.

13 W tych okolicznościach rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling te Brugge (sąd pierwszej instancji dla Flandrii Zachodniej, wydział w Brugii, Belgia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 21 pkt 5 WIB 1992, zmieniony art. 170 ustawy z dnia 25 kwietnia 2014 r., narusza art. 56 i 63 TFUE, jak również art. 36 i 40 porozumienia EOG, ponieważ przepis ten, mimo że obowiązuje on bez różnicy w stosunku do zarówno krajowych, jak i zagranicznych usługodawców, wymaga spełnienia warunków, które są analogiczne do tych określonych w art. 2 KB/WIB 1992 i które są de facto właściwe rynkowi belgijskiemu, w związku z czym stanowią one dla zagranicznych usługodawców poważną przeszkodę w oferowaniu ich usług w Belgii?”.

14 Z załączonych do akt sprawy dokumentów, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że Johannes Van der Weegen zmarł w dniu 20 stycznia 2016 r. Maria Eugenia Van der Weegen, Miguel Juan Van der Weegen oraz Anna Pot są jego następcami prawnymi.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

Uwagi wstępne

15 Należy przypomnieć, że w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r. Komisja/Belgia (C-383/10, EU:C:2013:364), Trybunał stwierdził, że ustanawiając i utrzymując w mocy dyskryminacyjne zasady opodatkowania odsetek wypłacanych przez banki niebędące rezydentami w wyniku zastrzeżenia zwolnienia podatkowego jedynie dla odsetek wypłacanych przez banki będące rezydentami, Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 56 TFUE oraz art. 36 porozumienia EOG.

16 W następstwie tego wyroku zasady te zostały zmienione w ten sposób, że zwolnienie podatkowe znajduje obecnie zastosowanie również w odniesieniu do odsetek wypłacanych przez banki niebędące rezydentami.

17 Zgodnie z WIB 1992, zmienionym ustawą z dnia 25 kwietnia 2014 r., aby właściciele depozytów mogli skorzystać z takiego zwolnienia, dany reżim depozytów oszczędnościowych musi spełniać określone, przewidziane ustawą kryteria w zakresie wyrażenia depozytu w euro, ograniczenia wypłat i przelewów, a także sposobu obliczenia wynagrodzenia, na które muszą się składać odsetki podstawowe i premia za kontynuację.

18 WIB 1992 przewiduje, że depozyty założone w instytucjach kredytowych z siedzibą w innym państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego muszą spełniać analogiczne kryteria zdefiniowane przez właściwe organy tego innego państwa członkowskiego.

19 Zgodnie z uzasadnieniem ustawy z dnia 25 kwietnia 2014 r. „warunki powinny być analogiczne […], co oznacza przede wszystkim, że depozyty oszczędnościowe muszą podlegać tym samym warunkom, co podstawowe warunki wymienione w art. 21 pkt 5 WIB 1992”.

20 Na rozprawie przed Trybunałem rząd belgijski stwierdził, że tekst ten powinien być rozumiany w ten sposób, iż warunki, którym podlegają depozyty oszczędnościowe w bankach z siedzibą w innym niż Belgia państwie członkowskim, nie powinny być identyczne jak warunki, którym podlegają takie depozyty w bankach z siedzibą w Belgii, lecz wystarcza, że warunki te są analogiczne.

21 Tymczasem wystarczy stwierdzić, że niezależnie od tej kwestii nie ulega wątpliwości, iż depozyt oszczędnościowy w banku z siedzibą w Belgii lub w banku z siedzibą za granicą musi w każdym razie spełniać w szczególności dwa warunki, aby mógł zostać objęty odnośnym zwolnieniem podatkowym.

22 Po pierwsze, takie konto oszczędnościowe musi podlegać określonym ograniczeniom w odniesieniu do warunków i sposobów wycofywania i przelewów na to konto, a po drugie, na wynagrodzenie takiego konta muszą składać się zarówno odsetki podstawowe, jak i premia za kontynuację.

23 To w świetle powyższych uwag należy odpowiedzieć na pytanie sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

24 Poprzez swe pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 56 i 63 TFUE, a także art. 36 i 40 porozumienia EOG należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu krajowych przepisów wprowadzających zwolnienie podatkowe, takich jak art. 21 pkt 5 WIB 1992, zmienionego ustawą z dnia 25 kwietnia 2014 r., które, jakkolwiek znajdują jednolite zastosowanie do dochodów z depozytów oszczędnościowych uzyskiwanych w instytucjach świadczących usługi bankowe z siedzibą w Belgii lub w innym państwie członkowskim EOG, są zastrzeżone do dochodów z depozytów oszczędnościowych uzyskiwanych w bankach, które spełniają warunki będące de facto właściwe wyłącznie rynkowi krajowemu.

25 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy na wstępie stwierdzić, że jakkolwiek takie przepisy krajowe mogą wchodzić w zakres dwóch powołanych przez sąd odsyłający podstawowych swobód, to jednak ewentualne ograniczające skutki tych przepisów w zakresie swobodnego przepływu kapitału są wyłącznie nieuniknioną konsekwencją ewentualnych ograniczeń względem swobody świadczenia usług. Tymczasem jeżeli przepis krajowy dotyczy jednocześnie kilku podstawowych swobód, Trybunał zasadniczo ocenia ten przepis w świetle jednej tylko z tych swobód, jeżeli okaże się, że w danych okolicznościach jedna z nich jest całkowicie drugorzędna względem pozostałych i może być z nimi połączona (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 września 2009 r., Liga Portuguesa de Futebol Profissional i Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, pkt 47; z dnia 11 marca 2010 r., Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, pkt 40; a także postanowienie z dnia 28 września 2016 r., Durante, C-438/15, niepublikowane, EU:C:2016:728, pkt 14).

26 Wynika stąd, że odnośne przepisy dotyczące zwolnienia podatkowego powinny być badane wyłącznie w świetle art. 56 TFUE i art. 36 porozumienia EOG.

27 Ponadto należy stwierdzić, że usługi bankowe stanowią usługi w rozumieniu art. 57 TFUE. Otóż art. 56 TFUE sprzeciwia się każdemu uregulowaniu krajowemu, które bez obiektywnego uzasadnienia ogranicza możliwości usługodawcy w zakresie skutecznego wykonywania swobody świadczenia usług (zob. podobnie wyrok z dnia 14 stycznia 2016 r., Komisja/Grecja, C-66/15, niepublikowany, EU:C:2016:5, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 W niniejszym przypadku przepisy będące przedmiotem postępowania głównego wprowadzają reżim podatkowy jednolicie stosowany do wynagrodzeń depozytu oszczędnościowego wypłacanych przez banki z siedzibą Belgii oraz wynagrodzeń wypłacanych przez banki z siedzibą w innym państwie członkowskim.

29 Jednakże nawet przepisy krajowe jednolicie stosowane w odniesieniu do wszystkich usług, niezależnie od miejsca siedziby usługodawcy, mogą stanowić ograniczenia swobodnego świadczenia usług, jeżeli zastrzegają możliwość skorzystania z danej korzyści wyłącznie na rzecz usługodawców spełniających określone warunki, będące de facto właściwe rynkowi krajowemu, i pozbawiają w ten sposób odbiorców innych, zasadniczo podobnych usług – którzy to odbiorcy nie spełniają jednak szczególnych warunków przewidzianych w tych przepisach – możliwości zastosowania tej korzyści. Takie przepisy oddziałują bowiem na sytuację odbiorców usług jako takie i mogą zatem zniechęcać ich do korzystania z usług niektórych usługodawców, jeżeli proponowane przez nich usługi nie spełniają warunków przewidzianych w tychże przepisach, warunkując w ten sposób dostęp do rynku (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 maja 1995 r., Alpine Investments, C-384/93, EU:C:1995:126, pkt 26–28 i 35–38; a także z dnia 10 listopada 2011 r., Komisja/Portugalia, C-212/09, EU:C:2011:717, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 Należy zatem zbadać w pierwszej kolejności, czy przepisy krajowe będące przedmiotem postępowania głównego, mimo iż jednolicie stosowane, stwarzają przeszkody w swobodnym świadczeniu usług.

31 W tym względzie należy zauważyć, że jak stanowi okólnik AAFisc nr 22/2014, depozyty muszą spełniać kryteria zdefiniowane w art. 2 KB/WIB 92, które przewidują w szczególności, że wycofywanie środków z takich depozytów powinno być ograniczone w celu odróżnienia ich od rachunku bieżącego, a wynagrodzenie depozytów oszczędnościowych obejmuje obowiązkowo i wyłącznie odsetki podstawowe oraz premię za kontynuację.

32 Z uwag przedstawionych przez zainteresowane strony na rozprawie przed Trybunałem wynika również, że w innych niż Królestwo Belgii państwach członkowskich EOG nie obowiązuje żaden reżim dotyczący depozytów oszczędnościowych, który spełniałby warunki ustanowione w art. 2 KB/WIB 92, a w szczególności warunki dotyczące wynagrodzenia takiego depozytu. Ten sposób wynagradzania stanowi, jak się zdaje, szczególną cechę właściwą dla belgijskiego rynku bankowego.

33 W związku z tym odnośne przepisy krajowe, jakkolwiek jednolicie stosowane do wynagrodzeń depozytów oszczędnościowych otwartych w instytucjach z siedzibą w Belgii i takich depozytów otwartych w innych państwach członkowskich EOG, po pierwsze, zniechęcają de facto belgijskich rezydentów do korzystania z usług banków z siedzibą w tych innych państwach członkowskich i do otwarcia lub zachowania rachunków oszczędnościowych w tychże bankach, gdyż wypłacane przez nie odsetki nie mogą być objęte odnośnym zwolnieniem podatkowym, w szczególności z uwagi na fakt, że wynagrodzenie rachunków oszczędnościowych nie składa się z odsetek podstawowych i premii za kontynuację.

34 Po drugie, przepisy te mogą zniechęcać właścicieli rachunku oszczędnościowego w banku z siedzibą w Belgii, który spełnia warunki zastosowania zwolnienia, do przenoszenia ich oszczędności do banku z siedzibą w innym państwie członkowskim, który to bank nie proponuje rachunków spełniających te warunki.

35 Wynika stąd zatem, że przepisy te mogą stanowić przeszkodę w swobodnym świadczeniu usług, zakazaną zasadniczo na mocy art. 56 akapit pierwszy TFUE, gdyż ustanawiają warunki dostępu do belgijskiego rynku bankowego względem usługodawców z siedzibą w innych państwach członkowskich, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego, w szczególności w świetle uwag zawartych w pkt 29 niniejszego wyroku.

36 W drugiej kolejności należy zbadać, czy taka przeszkoda może być uzasadniona względami powołanymi przez rząd belgijski.

37 Należy przypomnieć, że przepisy krajowe mogące zakłócać korzystanie z podstawowych swobód ustanowionych w traktacie lub czynić je mniej atrakcyjnym mogą mimo to być dopuszczone, pod warunkiem że służą osiągnięciu celu leżącego w interesie ogólnym, są właściwe dla zapewnienia

realizacji tego celu oraz nie wykraczają poza zakres konieczny do jego osiągnięcia (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 czerwca 2013 r., Komisja/Belgia, C-383/10, EU:C:2013:364, pkt 49 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Rząd belgijski twierdzi, że omawiane przepisy służą ochronie konsumentów. Dodaje on, że w tym celu niezbędne jest, aby belgijscy rezydenci posiadali rachunek oszczędnościowy o trwałym charakterze, należycie chroniony, stabilny i niezawierający ryzyka, w celu pokrycia istotnych i nieprzewidzianych wydatków.

39 W tym względzie Trybunał orzekł, że do nadrzędnych względów interesu ogólnego, które mogą uzasadniać ograniczenie swobodnego świadczenia usług, należy ochrona konsumentów (zob. w szczególności wyrok z dnia 23 stycznia 2014 r., Komisja/Belgia, C-296/12, EU:C:2014:24, pkt 47).

40 Do sądu odsyłającego należy zatem, po pierwsze, zbadanie, czy odnośne przepisy odpowiadają takiemu nadrzędnemu względowi interesu ogólnego.

41 Po drugie, sąd ten powinien upewnić się, iż odnośne przepisy podatkowe – zakładając, że dążą do realizacji takiego celu – nie wykraczają poza to, co konieczne do jego osiągnięcia, i zachowują zasadę proporcjonalności.

42 Zakładając nawet, że odnośne przepisy odpowiadają nadrzędnemu względowi interesu ogólnego, pozbawiając możliwości skorzystania ze zwolnienia de facto wszystkie dochody z rachunków oszczędnościowych dostępnych na rynku wewnętrznym z wyjątkiem dochodów z rachunków prowadzonych w bankach z siedzibą w Belgii, przepisy te mogą wykluczać rachunki oszczędnościowe otwarte w instytucjach bankowych, w szczególności innych niż belgijskie, które umożliwiałaby osiągnięcie tego samego celu co cel założony w rzeczonych przepisach, jakim jest ochrona konsumentów. W szczególności żaden z argumentów przedstawionych przed Trybunałem nie pozwala uznać, że stosowanie warunków przewidzianych w art. 2 KB/WIB 92, dotyczących wynagrodzenia wkładów, jest konieczne do osiągnięcia wskazanego celu.

43 W rezultacie ochrona konsumentów nie może być powołana w celu uzasadnienia rozważanej przeszkody w swobodnym świadczeniu usług.

44 Co się tyczy art. 36 porozumienia EOG, należy zauważyć, że przepis ten jest analogiczny do przepisu, jaki wprowadza art. 56 TFUE, co oznacza, że uwagi odnoszące się do tego drugiego przepisu, przedstawione w pkt 27–43 niniejszego wyroku, zachowują ważność również względem tegoż art. 36.

45 Z ogółu powyższych uwag wynika, że na przedłożone pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 56 TFUE oraz art. 36 porozumienia EOG należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu krajowych przepisów takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, wprowadzających krajowy reżim zwolnienia podatkowego, w zakresie, w jakim, jakkolwiek reżim ów znajduje jednolite zastosowanie do dochodów z depozytów oszczędnościowych uzyskiwanych w instytucjach świadczących usługi bankowe z siedzibą w Belgii lub w innym państwie członkowskim EOG, ustanawia on warunki dostępu do belgijskiego rynku bankowego względem usługodawców z siedzibą w innych państwach członkowskich, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie kosztów

46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 56 TFUE oraz art. 36 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu krajowych przepisów takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, wprowadzających krajowy reżim zwolnienia podatkowego, w zakresie, w jakim, jakkolwiek reżim ów znajduje jednolite zastosowanie do dochodów z depozytów oszczędnościowych uzyskiwanych w instytucjach świadczących usługi bankowe z siedzibą w Belgii lub w innym państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego, ustanawia on warunki dostępu do belgijskiego rynku bankowego względem usługodawców z siedzibą w innych państwach członkowskich, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

Podpisy